

SCENARIUSZ 19

TEMAT ZAJĘĆ: W JAK WINDA

Część pierwsza:

1. Przywitanie

Tradycyjnie postaraj się rozpocząć zajęcia od przywitania, które pojawiało się już na poprzednich spotkaniach. W związku z nim podziel uczniów na dwie grupy. Poproś, aby oba zespoły ustawiły się w kołach, jedno wewnątrz drugiego. Teraz przypomnij dzieciom, że na każdych zajęciach obowiązuje nietypowy szyfr witania się. Wskaż, że wspomniany szyfr standardowo składać się będzie z konkretnych cyfr symbolizujących poszczególne, coraz to trudniejsze sposoby przywitania. Na przykład: „jeden – robienie przysiadów z zamkniętymi oczami”, „dwa – wyznanie osobie, z którą się witamy jakiejś tajemnicy”, „trzy – zamienienie się jakąś częścią garderoby”, „cztery – opowiedzenie dowcipu” itd. Warianty kryjące się pod poszczególnymi liczbami możecie ustalić samodzielnie pamiętając jednak o tym, że z kolejnymi zajęciami powinny być coraz bardziej skomplikowane. Teraz, tak jak zawsze poproś uczestników zajęć, aby złapali się za ręce i w stworzonych kołach zaczęli się przemieszczać (jedna grupa w prawo, druga grupa w lewo). Na twój znak, czyli podanie dowolnej liczby z szyfru uczniowie zatrzymują się. Następnie witają się z osobą stojącą naprzeciwko według sposobu kryjącego się pod wypowiedzianą przez Ciebie liczbą.

Pokręcone przysłowia

Po przywitaniu się płynnie przejdźcie do realizacji proponowanej zabawy, która opisana została w ramach szybkiej rozgrzewki. Poproś uczestników zajęć, aby usiedli w kole twarzami do siebie. Teraz przygotuj małą piłeczkę i podaj ją do wybranej z kręgu osoby. Następnie wypowiedz pierwszą część jakiegoś znanego przysłowia lub powiedzenia. Dziecko, które

otrzymało piłkę musi dopowiedzieć drugą część przysłowia, lecz... zapożyczając ją z zupełnie innego przysłowia. Pamiętaj, że im bardziej kreatywne i zaskakujące zestawienia pojawiać się będą tym lepiej.

np. *Baba z wozu, trzeci korzysta*

Gdzie kucharek sześć, koniom lżej

Uczestnik, który nie potrafi dokończyć przysłowia ma jeszcze jedną szansę, aby się uratować. Jeśli jednak na kolejne powiedzenie także nie odpowie wtedy definitywnie odpada z gry.

2. Przypomnienie informacji z poprzednich zajęć

Postaraj się w kilku słowach podsumować i przypomnieć informacje z poprzedniego spotkania. Możesz na przykład zapytać, czego dzieci dowiedziały się na ostatniej lekcji? Jakie elementy zajęć najbardziej utkwily im w pamięci? Czy w związku z poprzednim spotkaniem chciałyby jeszcze o coś zapytać lub coś sobie przypomnieć?

3. Hasło na cito

Na każdych zajęciach w ramach krótkiej rozgrzewki umysłowej dzieci będą próbowały odgadnąć definicję wybranego terminu funkcjonującego w języku polskim. Głównym celem wprowadzenia takiego typu zadania jest pobudzenie myślenia twórczego oraz rozwijanie umiejętności budowania skojarzeń. Musisz pamiętać, że w definiowaniu wybranego słowa nie chodzi o precyzyjne podanie objaśnienia, a raczej o intuicyjne nakreślenie przez uczniów obszaru tematycznego i zastosowania. Zachęcaj, więc do podawania wszystkich odpowiedzi, które mogłyby stać się chociażby małą wskazówką prowadzącą Was do rozwiązania zagadki. Metodą, która ułatwi Ci pracę z uczniami nad tym zadaniem z pewnością będzie burza mózgów. Po wyczerpaniu odpowiedzi podawanych przez dzieci podsumujcie zgromadzone informacje i stwórzcie wspólną definicję.

**Hasło do rozszyfrowania na dziś:
AUTOPREZENTACJA**

4. Z kroniki Emilki Ranek

Do każdego scenariusza przypisana jest krótka i prosta fabuła, w której pojawia się Emilka Ranek. Dziewczynka uwielbia czytać kroniki wynalazków i co rusz wyciąga na światło dzienne zaskakujące fakty. Postaraj się w ciekawy sposób relacjonować uczestnikom zajęć jej niesamowite odkrycia. Pamiętaj, że proponowaną fabułę możesz dowolnie modyfikować do wieku i potrzeb dzieci.

Była już połowa kwietnia. Dni robiły się coraz dłuższe i znacznie cieplejsze. Za oknami wszystko budziło się do życia, a ludzie zachowywali się w stosunku do siebie jakoś bardziej przyjaźnie. Dało się to zauważyć gołym okiem. Emilka Ranek uwielbiała wiosnę, choć z pewnością brakować jej będzie długich wieczorów spędzonych przy lampce w towarzystwie publikacji naukowych. Stwierdziła jednak, że nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło. Chłodne czytelnicze wieczory chętnie zamieni na równie satysfakcjonujące spotkania z książką na łonie natury.

Wiosna była także czasem, kiedy do archiwum dziadka Anatola docierało ciepło promieni słonecznych oraz wpadał zapach wędrujący ze znajdującej się tuż obok szkółki roślin ozdobnych. Na przełomie kwietnia i maja szczególnie odczuć się dawał przepiękny zapach różnych odmian lilaków. Było to naprawdę coś niesamowitego. Z dnia na dzień szare i zaciemnione archiwum dziadka, niczym najpotężniejsze drzewa budziło się do życia dając tym samym możliwość pracy w dużo przyjemniejszych warunkach. Nachodzące zmiany dostrzegał również dziadek Anatol. Od kilku tygodni z utęsknieniem oczekiwał już pierwszych wiosennych dni. Jego oczekiwania były nawet bardziej niecierpliwe niż jego wnuczki. Wynikało to z pewnością z faktu, że przeżył w tym archiwum już prawie pięćdziesiąt wiosen, a jak sam mówi każda z nich była zupełnie inna, nieprzewidywalna i zaskakująca. Tego dnia Pan Anatol przeglądał i uzupełniał dokumentację patentową dotyczącą windy. Kiedy Emilka przyniosła mu do biurka kubek z zaparzoną rumiankiem kątem oka dostrzegła analizowane zapiski. Zapytała dziadka, czy może pomóc w pracy nad tym, ponieważ ku jej zdziwieniu, jak dotąd nigdy nie miała okazji poznać historii wynalezienia

windy. Choć dziadek Anatol najbardziej lubił pracować w samotności to z uwagi na prośbę Emilki zrobił wyjątek. Chwilę po tym, dziewczynka siedziała już obok dziadka i wspólnie przeglądali znajdującą się na jego biurku obszerną dokumentację.

Z pierwszych wersów zapisanych tam wiadomości można był wywnioskować, że prototypową windę skonstruował genialny grecki matematyk i konstruktor Archimedes. Wówczas miała ona jednak postać drewnianej platformy, która zawieszana była na grubych linach przechodzących przez kamienny blok. Platforma służyła m. in. do transportu materiałów budowlanych. Niestety jej największym mankamentem było to, że wciągano ją przy pomocy zwierząt lub siły ludzkich mięśni. Takie windy stosowano już przy budowie różnorodnych katedr w średniowieczu.

Pierwszy znany przypadek zastosowania windy w czasach nowożytnych dotyczył również transportu towarowego. W 1852 roku jeden z amerykańskich producentów łóżek, stanął przed problemem transportu maszyn na wyższe piętra swojej fabryki. Rozwiązaniem tego problemu zajął się pracownik tej firmy, Elisha Gravis Otis – mający już wcześniej doświadczenie m.in. w projektowaniu hamulców kolejowych. W wyniku kilku prób stworzył bezpieczny system transportu pionowego, w którym platforma poruszała się wewnątrz specjalnie wykonanego szybu. Platforma zawieszona była na linach, a źródłem napędu był silnik parowy umieszczony w specjalnie wydzielonej maszynowni. Winda wyposażona była nawet w system bezpieczeństwa, który zapobiegał upadkowi platformy w przypadku zerwania się liny. Były to specjalne chwytacze, które zaciskały się w wyniku zadziałania mocnych sprężyn. Hamulec aktywował się, gdy naprężenie liny nośnej malało, a to działo się tylko w przypadku jej zerwania.

Trudno w to uwierzyć, ale początkowo odkrycie Otisa nie wzbudzało większego zainteresowania. Wszystko zmieniło się jednak po oficjalnym pokazie, który zorganizowany został w 1854 roku. Wynalazca na potrzeby ekspozycji skonstruował szymb, który z jednej strony był otwarty, tak aby zwiedzający mogli widzieć zasadę działania windy. Przekonany o

niezawodności swojego wynalazku zajął miejsce na platformie, a po podniesieniu jej na wysokość pierwszego piętra, poprosił asystenta, aby przeciął linę podtrzymującą. Okazało się, że winda opadła tylko o kilka centymetrów. Zgodnie z założeniami zatrzymała się, bowiem w wyniku załączenia się automatycznego hamulca. Widowisko zostało przyjęte z dużym entuzjazmem, co otworzyło prezentowanemu wynalazkowi drogę do oszałamiającej kariery. Wkrótce po tym wydarzeniu pierwszą windę osobową zainstalowano w luksusowym domu handlowym. Dzięki upowszechnieniu się tego mechanizmu możliwe stało się konstruowanie coraz wyższych budynków, a z czasem także wieżowców.¹

W tym miejscu kończyła się zawartość teczki, którą Emilka przeglądała wspólnie z dziadkiem. Dziewczynka cieszyła się, że po raz kolejny miała okazję poznać ciekawą historię związaną z jakimś wynalazkiem.

5. Ćwiczeniowe obowiązki

Poproś uczestników zajęć o uzupełnienie metryczki patentowej, która znajduje się na początku Kart Pracy. Następnie zleć wykonanie pierwszych czterech ćwiczeń umieszczonych tuż pod nią. Są to przykłady zadań umożliwiające rozwijanie refleksu, pamięci oraz spostrzegawczości. Ich celem jest także pobudzenie kreatywności oraz myślenia twórczego. Pamiętaj, że podczas wykonywania niektórych z tych ćwiczeń bardzo ważna jest koncentracja oraz skupienie. Zadbaj, więc, aby w czasie ich realizacji w sali panowała cisza, a dzieci wzajemnie sobie nie przeszkadzały. Czas przeznaczony na wykonanie ćwiczeń wynosi około dziesięciu minut.

6. Kostki w ruch

Regularne wykonywanie ćwiczeń związanych z kostkami do gry znacznie poprawia pamięć i spostrzegawczość uczniów. Ćwiczy refleks oraz umiejętność wzrokowego zapamiętywania informacji. Po krótkim czasie dostrzec można naprawdę zaskakujące efekty. Kluczem do sukcesu jest

¹ *Księga wynalazków*; Sławomir Łotysz, (2018), wyd. Dragon, Warszawa; str. 64 - 65

jednak regularność oraz stopniowe podnoszenie poprzeczki w indywidualnym dla każdego uczestnika tempie. Powinieneś wiedzieć, że ćwiczenie z kostkami polega na rzuceniu kilkoma sześciennymi kostkami do gry, migawkowym spojrzeniu się na nie a następnie zasłonięciu ich rękoma i próbie odtworzenia w pamięci sumy wyrzuconych oczek. Zaczniacie ćwiczenie od liczby kostek, na których skończyliście trening poprzednim razem. Stopniowo zwiększajcie liczbę kostek pamiętając o tym, że każdy z uczestników zajęć powinien ćwiczyć we własnym tempie. Aby uzyskać jak najlepsze efekty postaraj się przeznaczyć na to ćwiczenie około 10-15 minut oraz spróbuj zachęcić uczestników zajęć do wykonywania zadania także w domu.

Część druga:

7. Rozgrzewka

Postaraj się, aby zarówno pierwsza, jak i druga część zajęć rozpoczynała się od pewnego rodzaju rozgrzewki umysłowo – ruchowej. Dzięki niej szybko dostrzeżesz wśród uczestników zajęć zapał i chęć do dalszej pracy, dodatkowy dopływ energii a także szczery uśmiech. Ponadto, niejako przy okazji będziesz miał wiele szans na wdrażanie ćwiczeń rozwijających refleks, twórcze myślenie oraz umiejętności interpersonalne. Powinieneś także wiedzieć, że jest to dobry moment na obserwację zachowania dzieci oraz pogłębianie relacji grupowej. Pamiętaj o przełamaniu bariery – śmieję się oraz baw razem ze wszystkimi uczestnikami zajęć. To jest wasz czas!

Skarbiec

Poproś uczestników zajęć, aby usiedli w kręgu na podłodze. Na środku postaw skrzynkę, w której zgromadzone będą różnego typu przedmioty i kolejno pokazuj je dzieciom. W skrzyneczce może się znajdować np. szczotka do włosów, pokrywka do słoika, pompka do roweru, pokrowiec na telefon, bilet autobusowy, stetoskop, skakanka, trzepaczka do jajek itp. Zadaniem dzieci jest opisanie krótkiej historii, w której główny elementem bądź bohaterem będzie wybrany rekwizyt. Opowiadania powinny być

kreatywne, oryginalne i zabawne. Następnie możesz także poprosić uczestników zabawy o to, aby wybrali sobie ze skarbca jeden przedmiot i wymyślili jego nowe i nietypowe zastosowania. Wymagane jest jednak, aby każda odpowiedź została wyjaśniona i uzasadniona, tak żeby pozostali uczniowie nie mieli problemu z jej zrozumieniem. Powodzenia!

8. Technika słów zamiennych

Przypomnij uczniom, że technika słów zamiennych, jak sama nazwa wskazuje polega na tworzeniu przypadkowych wyrazów ułatwiających definiowanie różnorodnych elementów językowych. Dzięki niej możliwe staje się poszerzanie słownictwa języka ojczystego, a także efektywne uczenie się języków obcych. Możliwe jest to dzięki wykorzystywaniu wyobraźni oraz budowaniu barwnych skojarzeń, co w efekcie końcowym znacznie poprawia sprawność oraz inteligencję językową. Wytłumacz uczniom, że podstawową zasadą skuteczności techniki słów zastępczych jest podzielenie wyrazu, którego chcą się nauczyć na mniejsze, intuicyjne części np. *ang. hangry/głodny* na „han” i „gry”. Teraz powstałe części definiowanego słowa, przy pomocy bogactwa języka ojczystego należy zamienić na ich wizualizacyjne odpowiedniki. Jeśli dzieci wyobrażą sobie np., że *Malutka **Hania grymasi**, ponieważ nie chce jeść* to dużo łatwiej będzie im odtworzyć w pamięci pisownię i znaczenie słowa *hangry*. Skuteczność tej metody polega na zobaczeniu zapamiętywanej informacji oraz budowaniu na jej podstawie indywidualnych i czytelnych dla ucznia skojarzeń.² Dla utrwalenia posiadanych już informacji oraz zmierzenia się z próbą zmieniania przy pomocy tej techniki całych wyrażen obcojęzycznych wspólnie wykonajcie ćwiczenie piąte zamieszczone w Kartach Pracy. Czas przeznaczony na jego realizację wynosi około dziesięciu minut.

9. Joga oka i umysłu

Za chwilę uczestnicy zajęć będą wykonywać ćwiczenia dotyczące podnoszenia sprawności czytania oraz poszerzania pola widzenia. Zanim jednak zaczniecie pracę nad tymi zadaniami w pierwszej kolejności

² <http://skuteczneuczenie.blogspot.com/2018/04/wybrane-mnemotechniki.html>

wspólnie z uczniami wykonaj krótką rozgrzewkę, która poprawi ich efektywność. Zachęć do wzięcia udziału w różnorodnych ćwiczeniach oraz tych, które wzmagają uwagę i koncentrację. Postaraj się także, aby uczniowie przez chwilę mieli okazję się odprężyć. Mile widziane będą, więc ćwiczenia relaksacyjne i wyciszające. Przykłady zadań, które możesz wykorzystać zostały opisane poniżej. Powodzenia.

Rysowanie oburącz

Każdemu z uczestników zajęć zapewnij czystą kartkę A4 i dwa długopisy lub dwie kredki. Na środku kartki należy narysować kreskę, która będzie przedzielać dwie strony. Zadaniem dzieci jest kreślenie obrazka obiema rękoma w taki sposób, aby na pierwszej połówce rysunku znajdowało się odbicie lustrzane rysunku z drugiej połówki. Poproś, aby obie części kartki starano się zapełniać w tym samym czasie. Po skończeniu pracy porównajcie powstałe efekty.

Masaż relaksacyjny

Podziel dzieci na dwie, równe grupy i poproś, aby utworzyły dwa koła – jedno wewnątrz drugiego. Teraz wskaż, żeby uczniowie usiedli na podłodze tak, aby ich ręce dzieci siedzących na zewnątrz mogły dotykać ramion uczniów siedzących przed nimi. Teraz uczestnicy zajęć kładą ręce na ramionach osób znajdujących się przed nimi i delikatnie masują. Mogą głaskać lub ugniatać jak ciasto, mogą także gładzić delikatnie jak poduszkę lub opukiwać, jakby grały na bębnie. Potem uczniowie przekręcą się w drugą stronę i robią masaż nowym ramionom znajdującym się przed nimi.

10. Trening efektywnego czytania

Zleć uczniom wykonanie ćwiczenia dotyczącego poszerzania pola widzenia. Plansze przedstawiające schematy dla tego rodzaju zadania zostały zamieszczone w załączniku. Następnie opowiedz w dwóch/trzech zdaniach, jakie zagadnienia porusza tekst pt., „Historia roku” znajdujący się w Kartach Pracy. Tuż po tym płynnie przejdźcie do treningu szybkiego czytania według dowolnej strategii. Po przeczytaniu tekstu poproś dzieci rozwiązać ćwiczenia znajdujące się poniżej.

11. Doświadczenie

Postaraj się, aby na każdym zajęciach znalazł się czas na wykonanie prostego doświadczenia. Dzieci uwielbiają tego rodzaju aktywności zwłaszcza, gdy mogą brać w nich czynny udział, a nie tylko obserwować. Eksperymentowanie pozwala na rozwój wyobraźni, pobudzanie zmysłów oraz wcielanie się w rolę odkrywcy. W atrakcyjny sposób możliwe staje się weryfikowanie ciekawych i ważnych dla nauki pytań. Ponadto tworząc tego rodzaju okazje edukacyjne kształtuje się w uczniach postawę dociekliwości, która wydaje się być niezbędna w wielu sferach życia. Proponowane poniżej doświadczenie można przeprowadzić przy użyciu prostych środków, które znajdą się w każdym domu. Pamiętaj, aby wykonywać je zgodnie ze wskazówkami, a dzieciom powtarzać, że podczas wykonywania doświadczeń niezbędne jest zachowanie ostrożności.

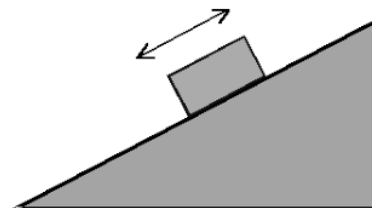
JAK WCIĄGNĄĆ DO GÓRY WIELKI CIĘŻARY?

Materiały potrzebne do realizacji doświadczenia:

książki, w tym jedna duża płaska, samochodzik, gumka, linijka

Przebieg doświadczenia:

Czy wiecie, że kiedy nie istniały jeszcze dźwigi, a więc też i windy ludzie również potrafili sobie radzić z przenoszeniem ciężarów? Przykrywali np. grób potężnym kamieniem, albo wciągnąć wielotonowe kamienne bloki na szczyt piramidy. Aby dowiedzieć się, jak bez wysiłku podnieść ciężki przedmiot wykonajcie doświadczenie. Na stole ustawcie stos książek. Do samochodziku przymocujcie gumkę. Podnieście samochodzik za nią aż do krawędzi stosu książek. Gumka się rozciągnie. Mierzcie jej długość. Teraz oprzyjcie o stos ukośnie dużą książkę. Wciągajcie samochodzik po powstałej pochylni i ponownie zmierzcie długość gumki – zobaczycie, że jest mniej rozciągnięta. Wjazd ukośnie do góry jest znacznie łatwiejszy, bo auto musi pokonać dłuższą drogę.

Wnioski:

Znacznie łatwiej jest wciągnąć jakiś przedmiot po pochylonej płaszczyźnie, niż go tam wciągnąć pionowo na linie. Pochylnia jest bowiem dźwignią – zamiast używać dużej siły, obiekt musi pokonać dłuższą drogę. Zasadę pochylni znajdziecie na schodach i na górskich drogach. W górach drogi najczęściej są bardzo kręte, ponieważ serpentyny wydłużają drogę prowadzącą na szczyt i sprawiają, że nie jest aż tak stroma. Dawniej budowniczcy kazali usypywać gigantyczne rampy, po których wciągano ciężki bloki skalne na miejsce ich przeznaczenia. Po zakończeniu budowy rampy rozbierano.³

12. Pożegnanie

Poproś, aby dzieci usiadły w okręgu na podłodze. W tym momencie powtórz najważniejsze informacje z dwóch części zajęć. Uczestnicy mogą także wypowiedzieć się, co im się podobało w dzisiejszych zajęciach; co szczególnie zapamiętali oraz co chcieliby zmienić. Kiedy uporządkujecie już wszystkie wiadomości, tak jak zawsze zakończcie spotkanie.

Uczniowie razem z prowadzącym stają w kręgu. Odchylają ręce do tyłu oraz łapią się za biodra zacieśniając tym samym stworzone koło. Pochylając się do przodu z całych sił krzyczą:

*Już zajęcia są skończone,
Każdy idzie w swoją stronę.
Lecz niedługo się widzimy,
Nową wiedzę zgromadzimy!*

PS. Nie zapomnijcie równie energicznie wykrzyzczyć także nazwy grupy.

³ Eksperymenty – Księga młodych odkrywców; Kothe, R., (2010), wyd. Debit, Katowice; str. 64

KARTY PRACY UCZNIĄ
SCENARIUSZ 19
TEMAT ZAJĘĆ: W JAK WINDA

Odkrycie:

Odkrywca:

Rok odkrycia:

Ćwiczenie 1.

Postaraj się jak najdokładniej opisać przedstawiony poniżej przedmiot używając w większości wyrazów rozpoczynających się na literę „p” oraz „w”.

.....

.....

.....

.....

.....

Ćwiczenie 2.

Wypisz, jak najwięcej nowych, nietypowych i zaskakujących zastosowań spinaczy do bielizny. Pamiętaj, że każda twoja odpowiedź będzie dobra. Swoje pomysły porównaj z rozwiązaniami proponowanymi przez pozostałych uczestników zajęć.

.....

.....

.....

.....

Ćwiczenie 4.

Przeczytaj poniższe ciągi liter jak najszybciej. Następnie policz, ile jest tam par liter oddalonych od siebie o trzy miejsca w alfabecie. Parą spełniającą ten warunek jest na przykład AD. Czas – START!

ADSEMFOKO

TYJKOEHKJOKAILCMAD

KAOLFBHIKSŁOKDFEHGSOKCFLOGJ

BEKOTWEDEJGOKFIKOACDEGOMELFJFSEKM

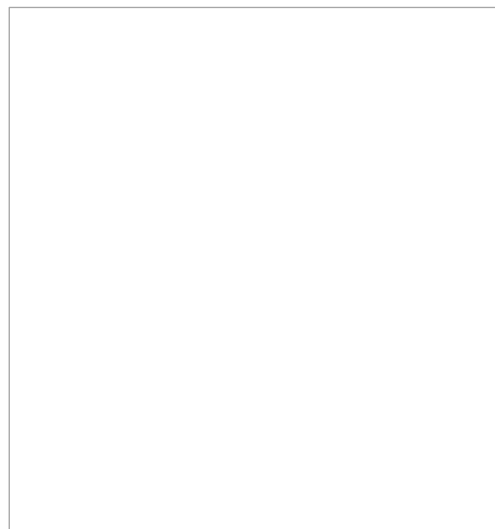
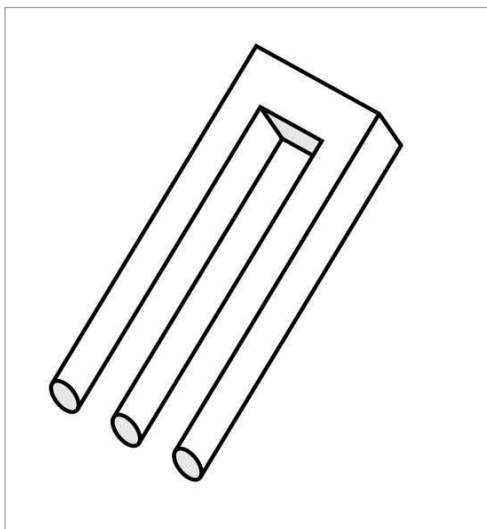
JNOLDGPODTAEDEKOEHKASEODEGRMRJLNKAFEYOPNH

KAOLATEKFRUOLGPT JAFEKGOSMASLOS KodeakLPAOKETUSNDW

RUKOATEKMAAFSEPOEKDDMZACFLAKSGSTENEKAONWTEOSMAGAPXDELAM

Ćwiczenie 4.

Przez piętnaście sekund uważnie przyglądaj się ilustracji zamieszczonej w ramce po lewej stronie. Po upływie czasu zasłoń obrazek ręką i spróbuj z jak największą dokładnością przerysować go do ramki po prawej stronie. Czy zadanie sprawiło Ci dużą trudność?

Ćwiczenie 5.

Przy pomocy znanej Ci techniki słów zastępczych postaraj się odpowiednio rozpisać i zapamiętać poniższe idiomy w języku angielskim.

a. „Chcieć gwiazdki z nieba” – (ang.) „cry for the moon”

.....
.....

b. „Obiecować złote góry” – (ang.) „promise wonders”

.....
.....

c. „Gołym okiem” – (ang.) „the naked eye”

.....
.....

d. „Wyścig szczurów” – (ang.) „rat race”

.....
.....

Ćwiczenie 6.

Przeczytaj tekst a następnie odpowiedz na pytania znajdujące się poniżej.

Historia roku

Był styczeń. Od rana srożyła się straszna zadymka, śnieg pędził przez ulice całymi chmurami, sypał z dachów, uderzał w szyby, bił przechodniów po twarzy, to znowu wirował w powietrzu, wichrem kręcony. Ludzie biegli skuleni, śpiesząc niesłychanie, mrużąc oczy, wpadając na siebie, co chwila i ostrożnie rozchodząc się w strony przeciwne, aby nie upaść od zdradzieckich, silnych porywów wiatru. Powozy i konie wyglądały jak cukrem posypane, lokaje odwracali się bokiem do wiatru, stangreci wytężali siłę i uwagę, aby kogo nie przejechać, choć konie posuwały się bardzo powoli, tonąc w głębokich zaspach. Prawdziwa burza śnieżna.

Uspokoila się wreszcie pod wieczór, odmieciono ścieżki pod ścianami domów, ale tak wąskie, że jeśli, na której spotkało się dwóch ludzi, to stali dość długo naprzeciw siebie, gdyż żaden z nich nie miał odwagi wstąpić w śnieg głęboki. Wieczór był już pogodny, ani cienia wiatru, niebo czyste, jakby kto wymiółł obłoki, usypane gwiazdami, które świeciły tak jasno, jak gdyby je

wyczyszczono świeżo podczas burzy. Mróz ścinał śnieg, który skrzypiał pod stopami. Nad ranem był tak twardy i ścięty skorupą lodową, że wróble mogły skakać po nim, szukając pożywienia, którego nie było.

— Pi, pi! — odezwał się jeden żałośnie — to mi piękny Rok Nowy! Stary był daleko lepszy i mógł sobie zostać jeszcze. Ten mi się wcale nie podoba i mam chyba prawo na niego narzekać.

— Tak, tak — potwierdził drugi — ludzie narobili tyle hałasu, witając go aż wystrzałami. Nie wiedzieli sami, co robić z radości, że sobie stary poszedł. Ja cieszyłem się także razem z nimi, bo myślałem, że zaraz nastąpią dni ciepłe — a tymczasem nic z tego! Zimniej jeszcze, niż było. Ludzie widocznie pomylili się w rachunku.

— Naturalnie — pisnął trzeci, stary, mądry, wróbel, nieco siwy na czubku. — Ludzie myślą się bardzo często. Zrobili sobie coś takiego, co nazywają kalendarzem i zdaje im się, że cały świat będzie stosował się do ich wynalazku. A świat ma swoje prawa. Kiedy nadejdzie Wiosna, wtedy się zacznie Rok Nowy: tego nikt nie odmieni i ja też tak czas liczę.

— Ale kiedyż ta Wiosna przyjdzie? — dopytywały inne.

— Przyjdzie ona, kiedy bociany powrócą; na pewno czasu określić nie można, a szczególnie tu w mieście — tu o tym nikt nic nie wie — na wsi lepiej się znają na tych rzeczach. Może lepiej tam się udać i poczekać na nią? Zawsze ona tam bliżej.

— Bardzo to pięknie — pisnął inny wróbel, który skakał dokoła, ćwierkając coś sobie, ale dotąd nie odzywał się wyraźnie. — Bardzo to piękny pomysł — powtórzył — może dowiecie się tam czegoś pocieszającego, ale ja nie polecę. Mam tutaj w mieście wiele dogodności, których bym nie znalazł na wsi. Niedaleko, na przykład, mieszkają tu ludzie, którzy sobie wymyślili bardzo rozsądną zabawkę: zawiesili na murze kilka doniczek od kwiatów w ten sposób, że wielki otwór przylega do ściany, a tylko mały w denku zwrócony jest na świat. Przez ten mały otworek można się dostać do środka i mieć bezpieczne schronienie przed śniegiem. Gdzież na wsi znajdę podobne mieszkanie? Tutaj bardzo nam dobrze i wygodnie z dziećmi, a chociaż wiem, że ludzie nie zrobili tego dla nas, tylko dla własnej przyjemności, pochwalić ich za to muszę. Sypią nam też czasem okruszyny chleba, gdyż przyjemnie im patrzeć, jak kręcimy się i zajadamy. To wszystko są ważne rzeczy i nie można ich porzucać lekkomyślnie.

Toteż pewna jestem, że mój mąż zostanie w mieście, więc naturalnie i my zostaniemy.⁴

[548]

1. Jaki wynalazek został wspomniany we fragmencie bajki Andersena?

- a. We fragmencie tekstu wspomniano o wynalezieniu kalendarza.
- b. We fragmencie testu wspomniano o wynalezieniu fajerwerków.
- c. We fragmencie tekstu wspomniano o wynalezieniu klatek dla ptaków.
- d. We fragmencie tekstu wspomniano o wynalezieniu świecy.

2. Wymyśl oryginalną nazwę dla rozsądnej zabawki, którą wymyślili ludzie żyjący w mieście:

„Zawiesili na murze kilka doniczek od kwiatów w ten sposób, że wielki otwór przylega do ściany, a tylko mały w denku zwrócony jest na świat. Przez ten mały otworek można się dostać do środka i mieć bezpieczne schronienie przed śniegiem.”

.....
.....

3. W jaki sposób ptaki żyjące na wsi dowiadywały się o nadchodzącej wiosnie?

- a. Ptaki żyjące na wsi bacznie obserwowały przylot bocianów, który był symbolem nadchodzącej wiosny.
- b. Ptaki żyjące na wsi czekały na topnienie śniegu, który wróżył szybkie nadejście wiosny.
- c. Ptaki żyjące na wsi obserwowały zachowanie ludzi, który zmieniali garderobę na lżejszą, co wróżyło nadejście wiosny.
- d. Ptaki żyjące na wsi czekały na pojawienie się pierwszych przebiśniegów, które według nich zwiastowały rychłe nadejście wiosny.

⁴ Historia roku, H. H. Andersen, dostęp: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/historia-roku.html> (08.09.2018r.) ; wers [1 -11].

SKRYPT DLA NAUCZYCIELA
SCENARIUSZ 19
TEMAT ZAJĘĆ: W JAK WINDA

*Czas trwania zajęć przewidziany został na dwie jednostki lekcyjne.
Grupą docelową są uczniowie w wieku od 9 do 13 lat
uczęszczający na zajęcia z efektywnej nauki.*

Cele dydaktyczne:

A. Uczeń potrafi:

- Uczeń potrafi wykonywać ćwiczenia wprowadzające do efektywnej nauki;
- Uczeń potrafi brać udział w ćwiczeniach aktywizujących związanych z rozgrzewką ruchowo-umysłową;
- Uczeń potrafi powiedzieć, czym jest technika słów zastępczych oraz kiedy się ją stosuje;
- Uczeń potrafi wykonywać ćwiczenia związane z treningiem efektywnego czytania;
- Uczeń przy pomocy kostek do gry potrafi wykonywać ćwiczenia rozwijające pamięć wzrokową;
- Uczeń potrafi opowiedzieć historię wynalezienia i opatentowania windy;
- Uczeń potrafi wykonać doświadczenie opisane w scenariuszu oraz podaje płynące z niego wnioski;
- Uczeń potrafi podejmować aktywność twórczą;
- Uczeń potrafi myśleć w sposób oryginalny i innowacyjny;
- Uczeń potrafi wyrażać i uzasadniać własne zdanie;
- Uczeń potrafi pracować samodzielnie oraz w grupie.

B. Uczeń zna/ uczeń wie:

- Uczeń wie, na czym polega trening efektywnej nauki;
- Uczeń wie, jakie reguły ułatwiają szybkie czytanie oraz czytanie ze zrozumieniem;

- Uczeń wie, na czym polega technika słów zastępczych oraz jak z niej korzystać;
- Uczeń wie, jak przy pomocy kostek do gry można ćwiczyć refleks oraz pamięć wzrokową;
- Uczeń wie, jak wynaleziono i opatentowano windę;
- Uczeń wie, jakie wnioski płyną z doświadczenia przeprowadzonego na zajęciach;
- Uczeń wie, jak wyglądają ćwiczenia aktywizujące związane z rozgrzewką ruchowo-umysłową;
- Uczeń wie, jak efektywnie pracować w grupie.

C. Postawy ucznia:

- Uczeń dzięki przygotowanym ćwiczeniom rozwija postawę otwartości dla zdobywania wiedzy;
- Uczeń dzięki opisanym eksperymentom rozwija postawę dociekliwości naukowej;
- Uczeń dzięki zadaniom twórczym rozwija postawę tolerancji dla nieszablonowych i oryginalnych rozwiązań;
- Uczeń dzięki ćwiczeniom grupowym rozwija postawę akceptacji i szacunku dla pomysłów innych uczestników zajęć;

Przy pomocy proponowanego scenariusza będziesz mieć okazję do:

- Stworzenia możliwości zintegrowania się uczestników zajęć;
- Kształcenia umiejętności czytania ze zrozumieniem;
- Poprawiania tempa czytania oraz szerokości pola widzenia;
- Prezentowania technik efektywnej nauki;
- Przedstawiania metod skutecznego zapamiętywania;
- Ćwiczenia pamięci błyskotliwej oraz wzrokowej;
- Pobudzania myślenia problemowego oraz innowacyjnego;
- Rozwijania wyobraźni twórczej;
- Prezentowania ciekawych i prostych eksperymentów chemicznych lub fizycznych;

- Stosowania ćwiczeń relaksacyjnych oraz dramowych;
- Kształcenia umiejętności pracy w grupie.

Umiejętności, którą ułatwią Ci prowadzenie zajęć:

- Umiejętność posługiwania się synkretycznymi metodami efektywnej nauki;
- Umiejętność posługiwania się wiedzą z zakresu procesu twórczego i myślenia dywergencyjnego;
- Umiejętność modyfikowania proponowanego materiału w zależności od indywidualnych potrzeb i wieku grupy, z którą pracujesz;
- Umiejętność monitorowania postępów dziecka;
- Umiejętność prowadzenia dyskusji grupowej;
- Umiejętność opowiadania historii w sposób narracyjny;
- Umiejętność przeprowadzenia opisanego w scenariuszu doświadczenia.

Wykaz środków dydaktycznych niezbędnych realizacji scenariusza:

Ćwiczenia aktywizujące:	<ul style="list-style-type: none">• Kartki;• Długopisy;• Skrzynka z różnego typu przedmiotami;
Eksperyment:	<ul style="list-style-type: none">• Książki, w tym jedna duża płaska;• Samochodzik;• Gumka;• Linijka